

Raadsstuk

Onderwerp: Ruimtelijk kader Schoteroog

Reg.nummer: 2013/1674

1. Inleiding

De Haarlemse Reddingsbrigade is in 2007 voor de aanleg van de Schoterbrug verplaatst naar een tijdelijke locatie op een terrein van Rijnland naast het Fort bezuiden Spaarndam. Sindsdien is gezocht naar een definitieve locatie. Daarbij zijn verschillende alternatieven de revue gepasseerd, maar om functionele, financiële, technische of ruimtelijke overwegingen afgefallen.

De Reddingsbrigade heeft zelf teruggegrepen op een plan uit 2005 om vestiging op Schoteroog mogelijk te maken. Dat was toen nog gedacht als onderdeel van een omvangrijke jachthaven, maar inmiddels is het ruimtebeslag tot bescheiden proporties teruggebracht.

De Reddingsbrigade heeft vervolgens de samenwerking gezocht met de zeiltak van roei- en zeilvereniging Het Spaarne, die indertijd onderdak had bij de opgeheven jachtwerf De Drijver. De zeilboten liggen nu tijdelijk in de stadshaven-oost. Als derde partner treedt een buitensportbedrijf op, dat ook ruimte zal gaan bieden aan een horecavoorziening.

Om de hiervoor geschetste ontwikkeling mogelijk te maken én om aan te geven binnen welke randvoorwaarden dat kan gebeuren is een ruimtelijk kader voor Schoteroog opgesteld.

2. Voorstel aan de raad

Het college stelt de raad voor:

1. Om het Ruimtelijk kader Schoteroog vast te stellen.

3. Beoogd resultaat

Het Ruimtelijk kader Schoteroog geeft aan welke ontwikkeling de gemeente wenst op deze locatie, zodat vergunningaanvragen hieraan getoetst kunnen worden. Uiteindelijk doel is een balans tussen ecologie, landschap en recreatie.

4. Argumenten

Recreatieve waarde Schoteroog

Met de vestiging van Reddingsbrigade, Het Spaarne en een buitensportbedrijf wordt de aantrekkingskracht van Schoteroog voor recreanten vergroot, vandaar ook dat belang wordt gehecht aan een horecavoorziening van beperkte omvang (maximaal zestig couverts). Het gebruik van deze locatie is nu nog zeer extensief, zodat een belangrijk deel van de recreatieve mogelijkheden onbenut blijft.

Toetsingskader

Het ruimtelijk kader dient als onderlegger voor de behandeling van de WABO-aanvraag in de gemeentelijke Adviescommissie Ruimtelijke Kwaliteit (ARK) en in de provinciale Adviescommissie Ruimtelijke Ontwikkeling (ARO).

Ontheffing

Omdat de locatie Schoteroog onderdeel uitmaakt van de Ecologische Hoofdstructuur (EHS) en buiten Bestaand Gebouwd Gebied ligt (BGG, voorheen de rode contour), moet de provincie ontheffing verlenen voor de vestiging van de watersportinitiatieven.

Medewerking recreatieschap

Het algemeen bestuur van het recreatieschap heeft ingestemd met de vestiging van de Reddingsbrigade en Het Spaarne op Schoteroog. Het is de wens van het recreatieschap dat een buitensportbedrijf, inclusief horeca, onderdeel uit gaat maken van dit cluster.

Definitieve locatie

Met de vestiging op Schoteroog rondt de gemeente een jarenlange zoektocht af naar een definitieve locatie voor de Reddingsbrigade.

5. Kanttekeningen

Inpasbaarheid

Om zich te voegen naar de ruimtelijke kwaliteiten van Schoteroog schrijft het ruimtelijk kader een compacte vestiging met dubbelgebruik van functies voor. Om de ecologische kwaliteiten op peil te houden dienen mitigerende maatregelen getroffen te worden.

Bestemmingsplan

Een bestemmingsplan regelt wat waar en op welke manier gerealiseerd kan worden. Dit ruimtelijk kader bepaalt de randvoorwaarden die aan de plannen van de watersportverenigingen gesteld worden vanuit de optiek van de ruimtelijke kwaliteit. Daarbij gaat het niet alleen om de verschijningsvorm van de gebouwen, maar ook om de ecologische en landschappelijke context.

Inspiraatie en participatie

Met de initiatiefnemers heeft intensief overleg plaatsgevonden, net als met de provincie en het recreatieschap. De mogelijkheid tot inspraak maakt onderdeel uit van de WABO-procedure die gevolgd moet worden nadat de verenigingen hun bouwplan formeel hebben ingediend.

Erfpachtovereenkomst

De verenigingen en het bedrijf sluiten zelf een ondererfpachtovereenkomst met het recreatieschap.

Financiën

Voor de verplaatsing en definitieve huisvesting van de Reddingsbrigade is een bedrag beschikbaar binnen het krediet Land in Zicht. De kosten van de tijdelijke huisvesting sinds najaar 2012 én het in oude staat herstellen van de tijdelijke locatie worden hierop in mindering gebracht. Het Spaarne en het buitensportbedrijf dragen

de eigen kosten. De gemeente betaalt niet mee aan de kosten voor infrastructuur, kabels en leidingen.

6. Uitvoering

De gemeente heeft zelf geen grondposities op Schoteroog. Het recreatieschap pacht deze gronden van Staatsbosbeheer. De drie initiatiefnemers voor de vestiging van een watersportlocatie sluiten, zoals gezegd, een ondererfpachtcontract af met het recreatieschap. De gemeente toetst hun vergunningaanvraag aan het onderhavige ruimtelijk kader.

7. Bijlage

Het Ruimtelijk kader Schoteroog.

Het college van burgemeester en wethouders,

de secretaris

de burgemeester

8. Raadsbesluit

De raad der gemeente Haarlem,

Gelezen het voorstel van het college van burgemeester en wethouders

Besluit:

1. Om het Ruimtelijk kader Schoteroog vast te stellen.

Gedaan in de vergadering van (wordt ingevuld door de griffie)

De griffier

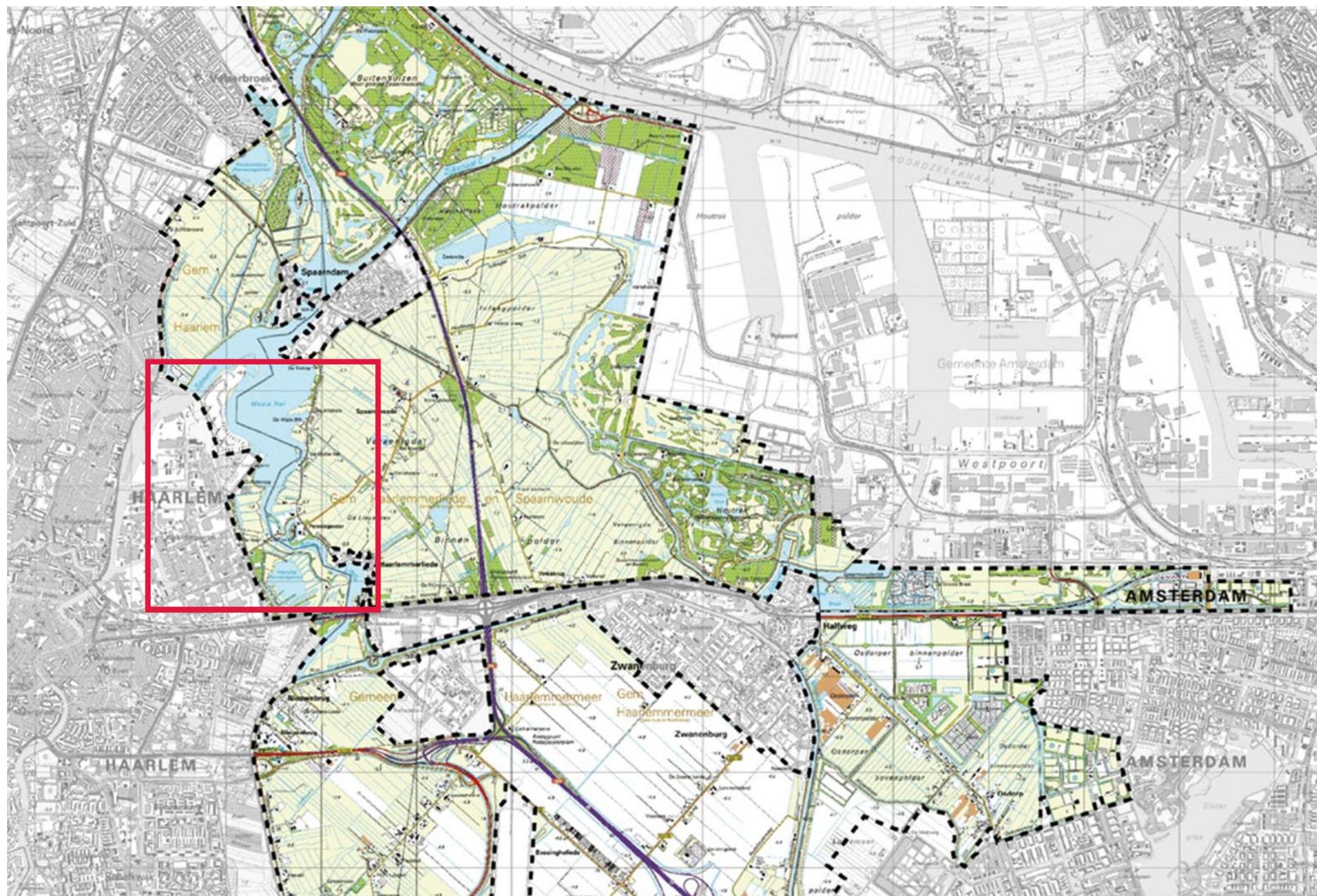
De voorzitter

Gemeente Haarlem • Hoofdafdeling Stadszaken • Afdeling Ruimtelijk beleid

Schoteroog Ruimtelijk Kader

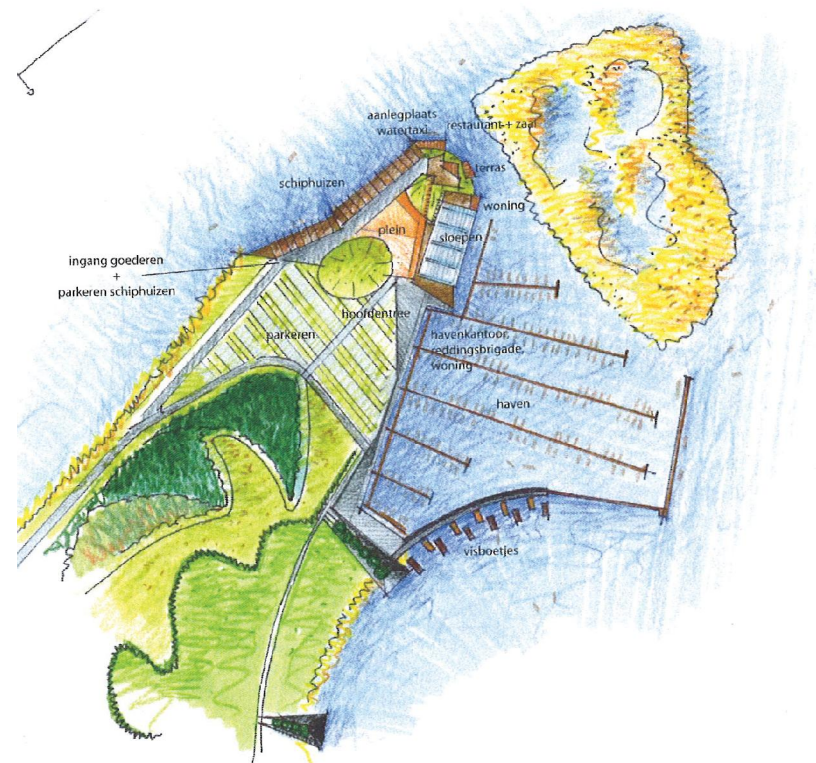
Landschappelijke randvoorwaarden, januari 2013

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	3
Inleiding	5
Inventarisatie	
Historische reeks	7
Huidige situatie	9
Routes en entrees	10
Water en ecologie	11
Eigendom en beheer	13
Provinciaal Beleid	15
EHS	
Metropolitaan landschap (Bufferzone)	
Nationale landschappen (Stelling van Amsterdam)	
Bouwen buiten BBG	
Gemeentelijk Beleid	19
Uitgangspunten	21
Visie: Drie schalen	23
(Boven) regionaal	23
Boven lokaal	23
Lokaal	23
Randvoorwaarden	25
Ontwikkelingsmodellen	27
Voorbeelduitwerking	29
Impressie	30

In 2005 is er voor het verplaatsen van de jachthaven Schoterog en de Reddingsbrigade een plan gemaakt dat om financiële redenen niet is doorgegaan.

Inleiding

Schoteroog, de noordelijke punt van de Haarlemse Waarderpolder is een voormalige vuilstort die 12 jaar geleden is gesloten en vervolgens is ingericht als recreatiegebied.

De hoedanigheid van voormalige stortplaats (het vuil is afgedekt met een folie waaraan een detectiesysteem is gekoppeld) geeft een fors aantal beperkingen aan de inrichting.

Zo mogen er op de stort geen bomen worden geplant en mag er geen bebouwing komen (dit kan alleen op een smalle rand buiten de damwand).

Het recreatiegebied is in eerste instantie vrij rudimentair ingericht waarbij het de bedoeling was om het gebied in de jaren erna verder te ontwikkelen.

Een aantal jaren geleden heeft zich hier een jachthaven gevestigd die wel een recreatieve waarde heeft, maar de ruimtelijke en ecologische kwaliteiten van het gebied verstoort.

Momenteel zijn er nieuwe verzoeken voor de vestiging van een aantal recreatieve functies. De Reddingsbrigade is tijdelijk gehuisvest naast het Fort bezuiden Spaarndam en moet daar weg. Schoteroog biedt een passende locatie voor deze vereniging. Hetzelfde geldt voor Het Spaarne, dat na de opheffing van jachtwerf De Drijver nog steeds op zoek is naar een nieuwe plek. Toevoeging van een buitensportbedrijf maakt dat er een compact watersportcluster gerealiseerd kan worden, waarbij de combinatie met een horecavoorziening het voor willekeurige recreanten aantrekkelijker maakt om naar Schoteroog te gaan.

In dit ruimtelijk kader worden in het licht van de Nota Ruimtelijke Kwaliteit uitspraken gedaan of en op welke wijze programma binnen

het gebied kan worden ingepast. Hierdoor staan de verschillende ontwikkelingen niet op zichzelf maar wordt er vanuit een breder kader en een langere termijn gewerkt aan de kwaliteit van het gebied. Het bestaande ruimtelijk beleid, zoals dat is vastgelegd in de bestemmingsplannen, biedt onvoldoende kader om dit initiatief te kunnen beoordelen. De in dit document geformuleerde stedenbouwkundige randvoorwaarden moeten dit kader gaan bieden.

1850

1996

Inventarisatie

Historische reeks

Hiernaast is de ontwikkeling van Schoterog in de afgelopen anderhalve eeuw weergegeven. Met roze zijn de oorspronkelijke dijken van het gebied geprojecteerd op de latere kaarten.

Circa 1850

Omstreeks 1850 lag Schoterog (oog = eiland, uitlooppunt) ook al op een landtong op de splitsing van Spaarne en Liede. De landtong werd beschermd door dijken, daaromheen lagen rietlanden verspreid in de Liede en het Spaarne. Daarvan is het ontoegankelijke natuureiland in het uiterste noorden van Schoterog een overblijfsel. Ook een afsplitsing van de dijk richting het noordoosten is nu nog aanwezig en maakt onderdeel uit van de jachthaven.

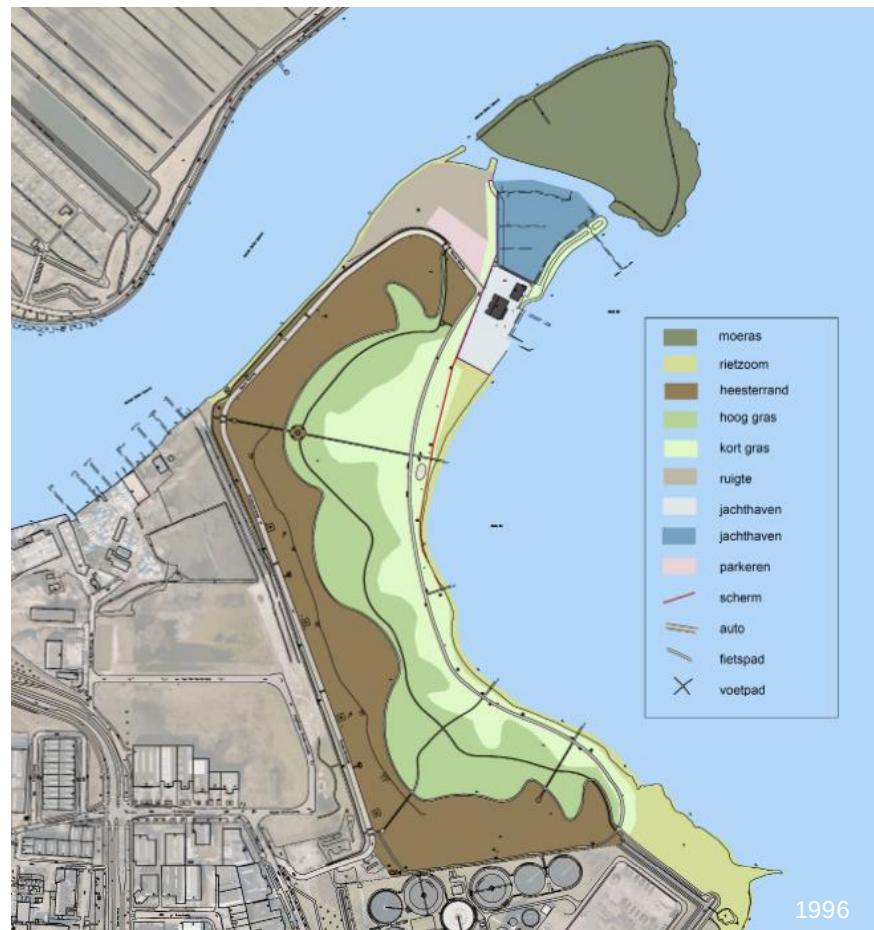
Circa 1996

Na het jarenlange gebruik als stortplaats was Schoterog in 1998 vol. In 2003 wordt Schoterog na het aanbrengen van de bovenafdichting gesloten verklaard.

Het moeraseiland is in de voorgaande tijd vastgegroeid aan het vaste land, maar nog wel onveranderd ruig en natuurlijk van karakter.

2010

Tussen de noordelijke kop van het vaste land en het natuureiland is de jachthaven geplaatst. Ook is de voormalige, afgedekte vuilstort ingericht en in gebruik als extensief recreatiegebied met wandelpaden en enkele fietspaden. Met de aanleg van de jachthaven is ook het natuureiland weer 'losgeknipt' van Schoterog.

Huidige situatie

Schoteroog, een voormalige vuilstort, bestaat functioneel uit twee zones; de heuvel en de randen.

- De heuvel van de vuilstort is ingericht als recreatiegebied. Er is een stelsel van slingerende paden aangelegd door drie beplantingszones; een lage heesterzone aan de westflank van de heuvel, een ruige extensief beheerde graszone en een intensiever beheerde grasstrook aan de oostzijde. Schoteroog biedt vanaf de heuvel een royaal en uniek uitzicht op de stad het Spaarne, de Liede, de duinen en de veenweidegebieden van Spaarnwoude.
- De randen van Schoteroog bestaat aan de west-, noord- en oostzijde uit oever. De oever bestaat vrijwel ononderbroken uit een rietzoom.

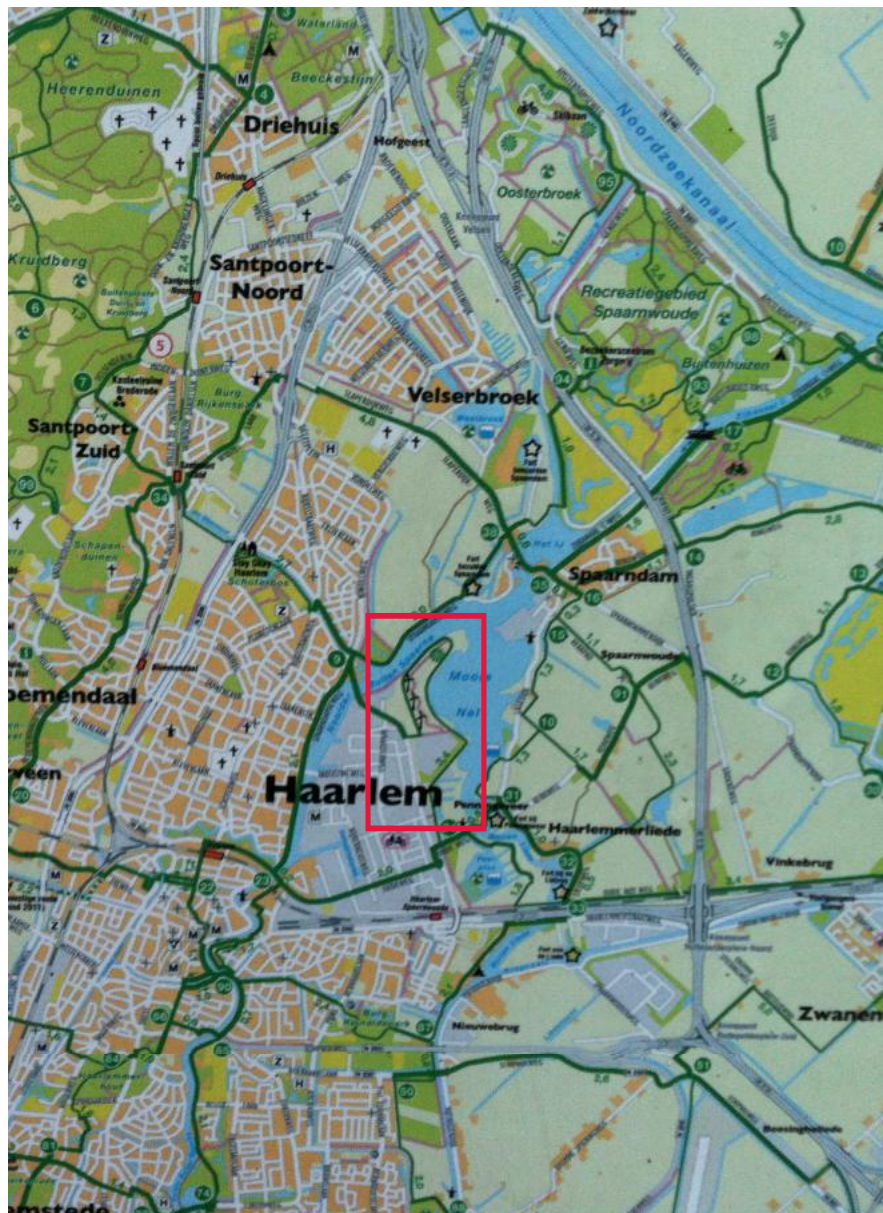
In 2010 is de jachthaven HJC naar Schoteroog verplaatst. Aan de noordoostzijde van het gebied is, overigens zonder enige ruimtelijke en ecologische afweging, het jachthavencomplex inclusief haven gerealiseerd. De haven vormt letterlijk een hap uit de oostelijke rietzone en dus een verstoring en onderbreking van de EHS.

De haven voegt door het besloten karakter van de vereniging en de oriëntatie van de bebouwing (achterkanten richting de recreatieheuvel), niets toe aan de recreatieve waarde en ruimtelijke kwaliteit van het gebied.

Recreatiegebied Schoteroog wordt op dit moment vrij extensief

gebruikt door wandelaars, skaters, fietsers, ruiters en voor outdoor-activiteiten. Schoteroog heeft door de directe nabijheid van de stad een grote recreatieve potentie, die in de huidige situatie onvoldoende wordt benut.

Routes en entrees

De afbeelding toont de regionale recreatieve routes en hoe ze met Schoteroog verbonden zijn.

Schoteroog ligt op een landtong. Het afgelegen karakter wordt versterkt door de aanwezige wegen, routes en entrees.

Zo heeft het gebied slechts één entree die vrij achteraf en verstopt ligt en moeilijk herkenbaar of uitnodigend is.

Er ligt een hoofdontsluitingsweg langs de randen van het gebied die deels geschikt is voor autoverkeer om de jachthaven bereikbaar te maken. Het oostelijke trace van de weg is enkel toegankelijk voor fietsers en voetgangers en takt in het uiterste zuiden van het gebied aan op de fietsroute langs de oostrand van Haarlem.

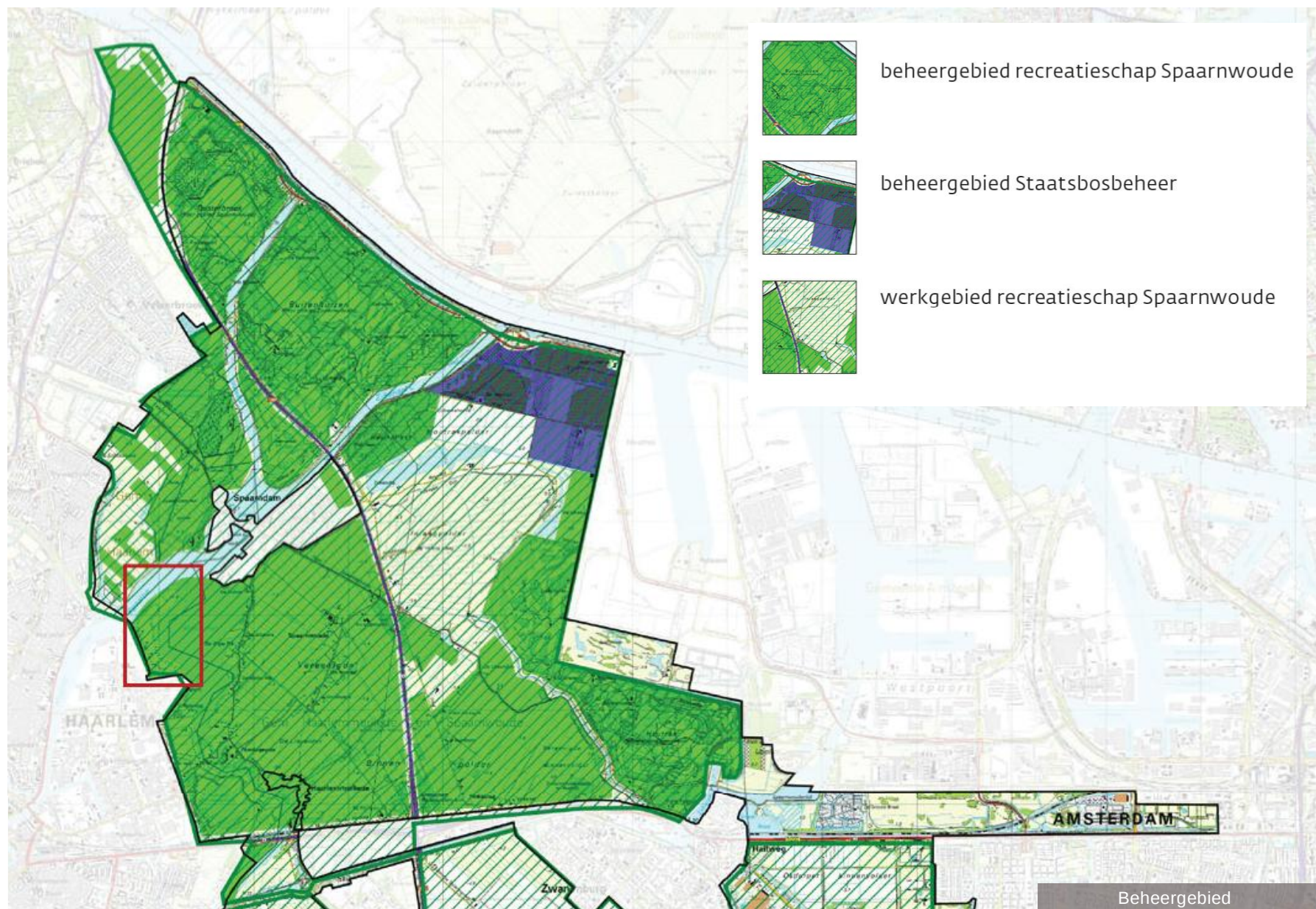
Binnen deze hoofdontsluitingslus aan de rand ligt een fijnmaziger stelsel van wandelpaden op en over de heuvel dat schitterende vergezichten op de stad en landschap bieden.

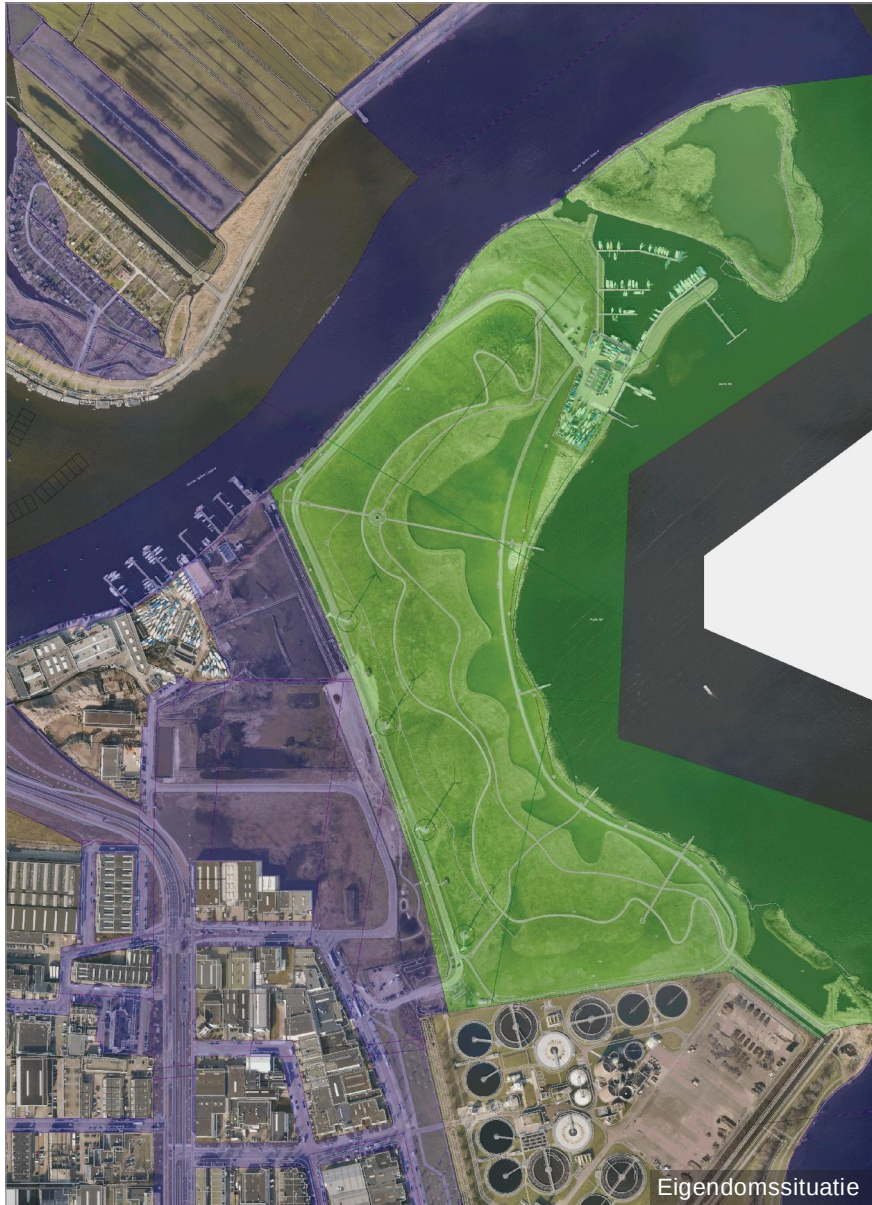
De bereikbaarheid van Schoteroog vanuit Haarlem kan sterk verbeterd worden. Daarnaast kan gezien de ligging de recreatieve betekenis van Schoteroog op regionaal niveau sterk toenemen als Schoteroog kan fungeren als koppelpunt tussen Haarlem en Spaarnwoude waardoor het gebied meer onderdeel wordt van het regionale recreatieve netwerk.

Water en ecologie

- Aanwezigheid van water is op Schoteroog overal voelbaar. Ecologisch beschikt het gebied over twee kernkwaliteiten: vegetatie op de heuvel (bloem- en zaadrijke kruidenbegroeiing) en vegetatie in en langs de rand (rietgordel, behoort tot de EHS).
- Op de heuvel van de vroegere vuilstort komt een bloem- en zaadrijke hoge kruidenbegroeiing voor. Dit is de biotoop van de plaatselijke populatie distelvinken (putters). Door ontoereikend beheer neemt de ecologische waarde van deze vegetatie de laatste jaren sterk af.
- In en langs de randen bevindt zich een rietgordel die onderdeel uitmaakt van een doorlopende oeverbegroeiing van de zuidrand van Schalkwijk-Poelpolder-Zuiderpolder-Veerpolder-Waarderpolder-Schoteroog-Spaarndam. Deze doorlopende rietgordel maakt onderdeel uit van de EHS.
- Door de aanleg van de jachthaven HJC is een gat gevallen in deze rietgordel. Door de aanplant van knotbomen is de open rietbiotoop verder verzwakt. Dit heeft negatieve gevolgen op de stand van de broedvogels en de biodiversiteit aldaar.

Eigendomssituatie en beheersituatie

Schoteroog is in bezit van Staatsbosbeheer en in erfpacht uitgegeven aan het recreatieschap Spaarnwoude. Het recreatieschap heeft de jachthaven in ondererfpacht uitgegeven aan de gemeente. De gemeente is bezig een onderondererfpachtovereenkomst met de HJC te sluiten.

Het gebied wordt beheerd door het recreatieschap.

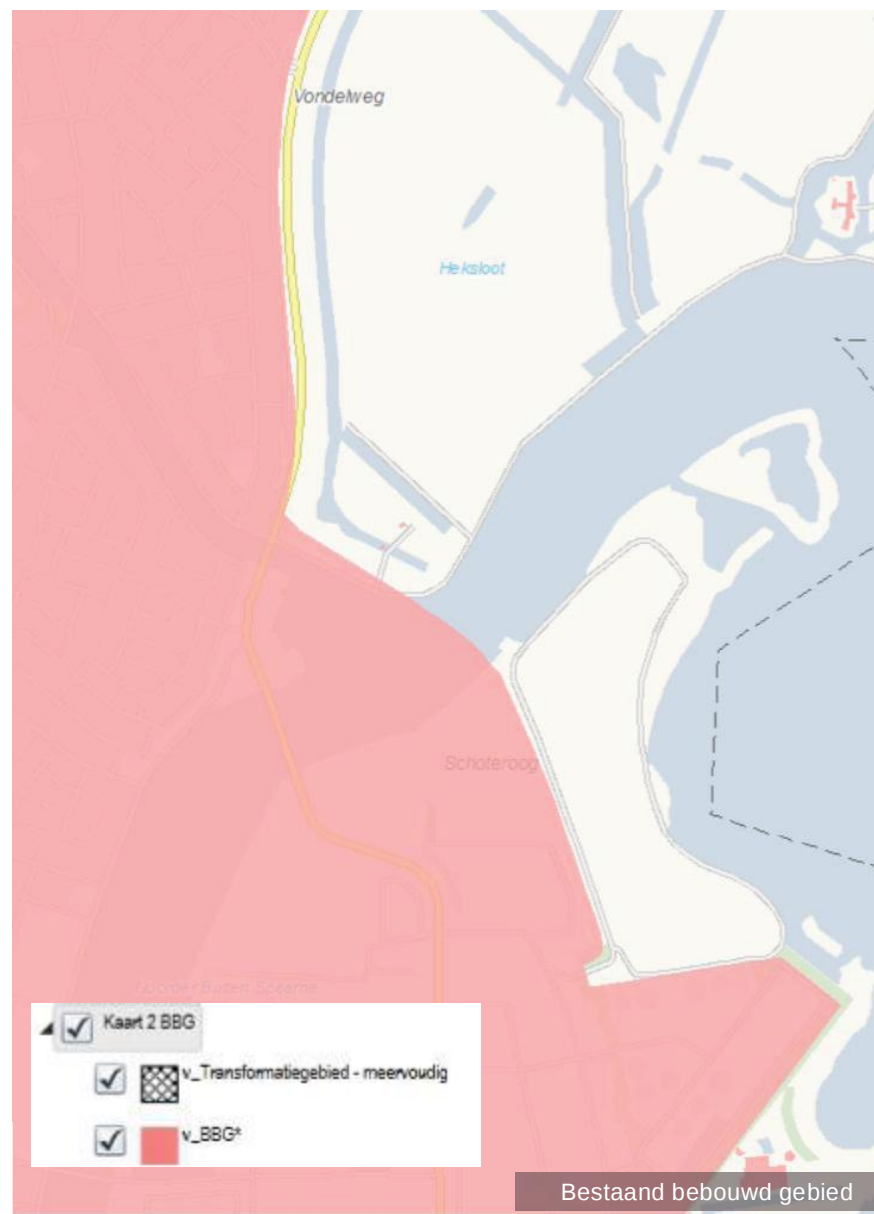
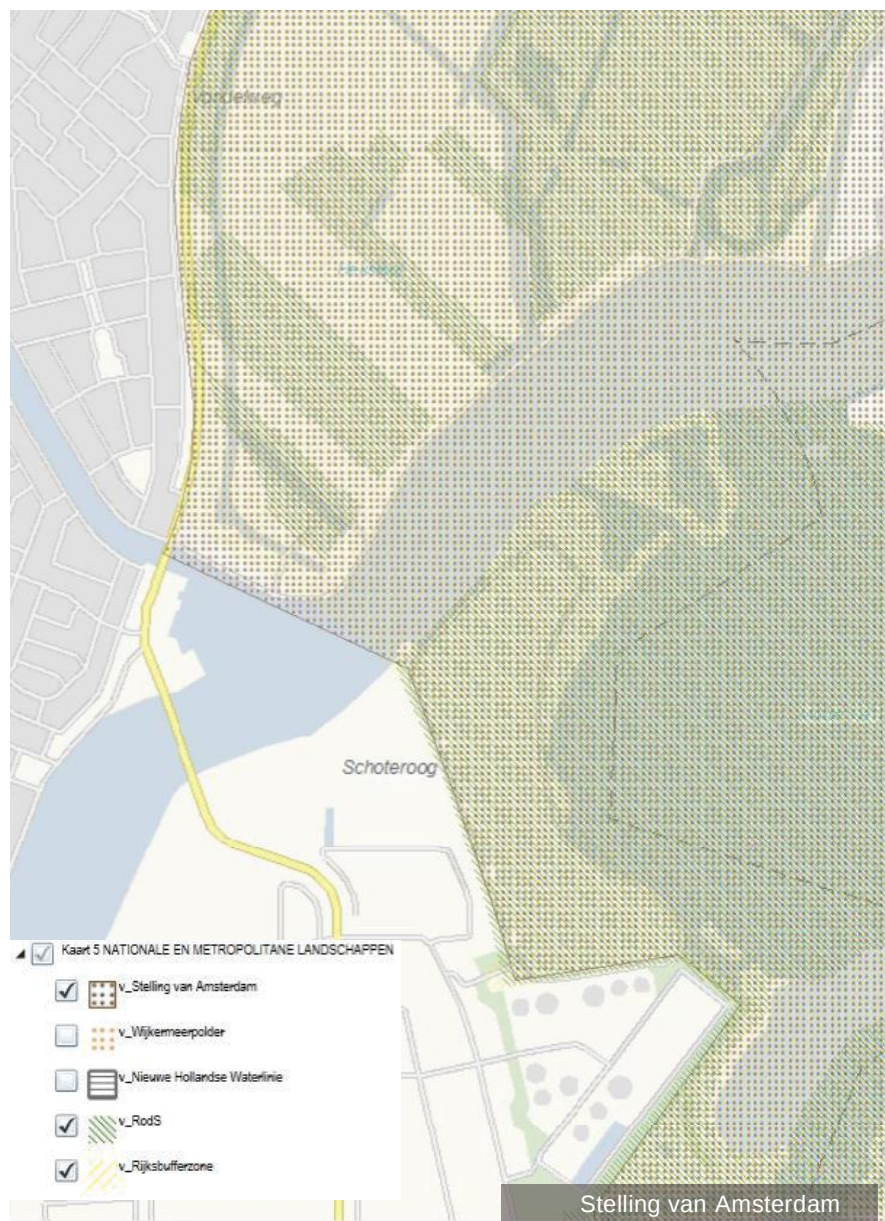
Provinciaal Beleid

EHS

- Schoteroog valt grotendeels binnen de Ecologische Hoofdstructuur. In het natuurbeheerplan 2013 staat het gebied beschreven als onderdeel van recreatiegebied Spaarnwoude, De Liede en De Batterij.:
- *“Bos en veenweidegebied met hoofdfunctie recreatie, gericht op het ontvangen van grote hoeveelheden bezoekers. In veenweidegebied ligt kruidenrijk- en vochtig weidevogelgrasland, plas-dras en vochtig schraalland. Langs De Liede en bij De Batterij komen rietmoeras, veenmosrietland en Elzenbroekbos voor. Door de recreatieve betekenis van dit gebied wordt bij het gebruik van dit gebied een goede combinatie van natuur en recreatie nagestreefd. Dit betekent dat er meer recreatieve ontwikkelingen mogelijk en toegestaan zijn dan wanneer enkel een natuurdoelstelling zou bestaan.”*

Metropolitaan landschap (Bufferzone Amsterdam-Haarlem).

- Schoteroog maakt deel uit van het metropolitane landschap en daarmee van een van de bufferzones.
- De bufferzones dienen te worden gevrijwaard van verdere verstedelijking en worden ontwikkeld tot relatief grootschalige groengebieden. Beleid hiervoor is door de provincie geformuleerd in een ruimtelijke visie voor deze bufferzone (Spaarnwoude en Meerpolders, bufferzone in een metropolitaan landschap, april 2012).
- Belangrijke punten uit deze visie zijn verbetering van de toegankelijkheid door fiets-, wandel- en vaarnetwerken, gevarieerde natuur- en landschapsbeelden, een duurzaam watersysteem en zorgvuldige vormgeving van cultuurhistorische elementen en patronen.
- Toekomstbeeld (blz 59-61):
- *“een aantrekkelijk recreatief uitloopgebied vlakbij woonwijken. Recreatief gebruik van het water versterken. Meer watergerelateerde voorzieningen toevoegen en routestructuur over het water completeren. Ook het versterken van routes en de entree(s) is een aandachtspunt”.*

Nationale landschappen, Stelling van Amsterdam

- Schoteroog behoort grotendeels tot het Nationale Landschap. De nationale landschappen zijn gedefinieerd in de Nota Ruimte. Het zijn gebieden met internationaal zeldzame of unieke en nationaal kenmerkende landschapskwaliteiten.
- De Stellingzone is aangewezen tot te beschermen cultuurhistorisch ruimtelijke hoofdstructuur, met als doel de herkenbaarheid en aantrekkingskracht van het gebied te vergroten.
- Kernkwaliteiten zijn: een groene en relatief stille ring rond Amsterdam, een samenhangend systeem van forten, dijken, kanalen en inundatiekommen en een relatief grote openheid.
- Naast het beschermen van deze kernkwaliteiten moet er aandacht zijn voor het vergroten van de publieke toegankelijkheid (voor recreatie en toerisme) en het behouden c.q. versterken van de ruimtelijke samenhang en landschappelijke herkenbaarheid.
- Het ruimtelijk beleidsregime met betrekking tot de Stelling van Amsterdam is vastgelegd in de Provinciale Ruimtelijke Verordening Structuurvisie (PRVS) en de Beleidsnota Landschap en Cultuurhistorie. Ontwikkelingen binnen een Nationaal Landschap en UNESCO-Werelderfgoed is uitsluitend toegestaan voor zover deze geen significant negatieve effecten hebben voor de kernkwaliteiten.
- Voor de toevoeging van woningbouw wordt aangesloten op de regels ten aanzien van nieuwbouw buiten het BBG. Hierbij geldt dat ten minste de nut en noodzaak van de toevoeging moet worden aangetoond.

Bouwen buiten BBG

- Het bouwen met identiteit op basis van landschap en

cultuurhistorie buiten Bestaand Bebouwd Gebied gaat uit van een samenhangende, integrale ontwikkeling en één sluitende financiële constructie. Dit houdt in dat bijvoorbeeld woningbouw, natuur en recreatie in samenhang worden ontworpen, ontwikkeld en gefinancierd.

- Dit betekent dat plangrenzen zorgvuldig moeten worden vastgesteld met alle betrokken partijen. De Provincie Noord-Holland biedt het instrument Ruimte voor Ruimte aan en wil hiervoor ook het instrument gebiedsontwikkeling inzetten.

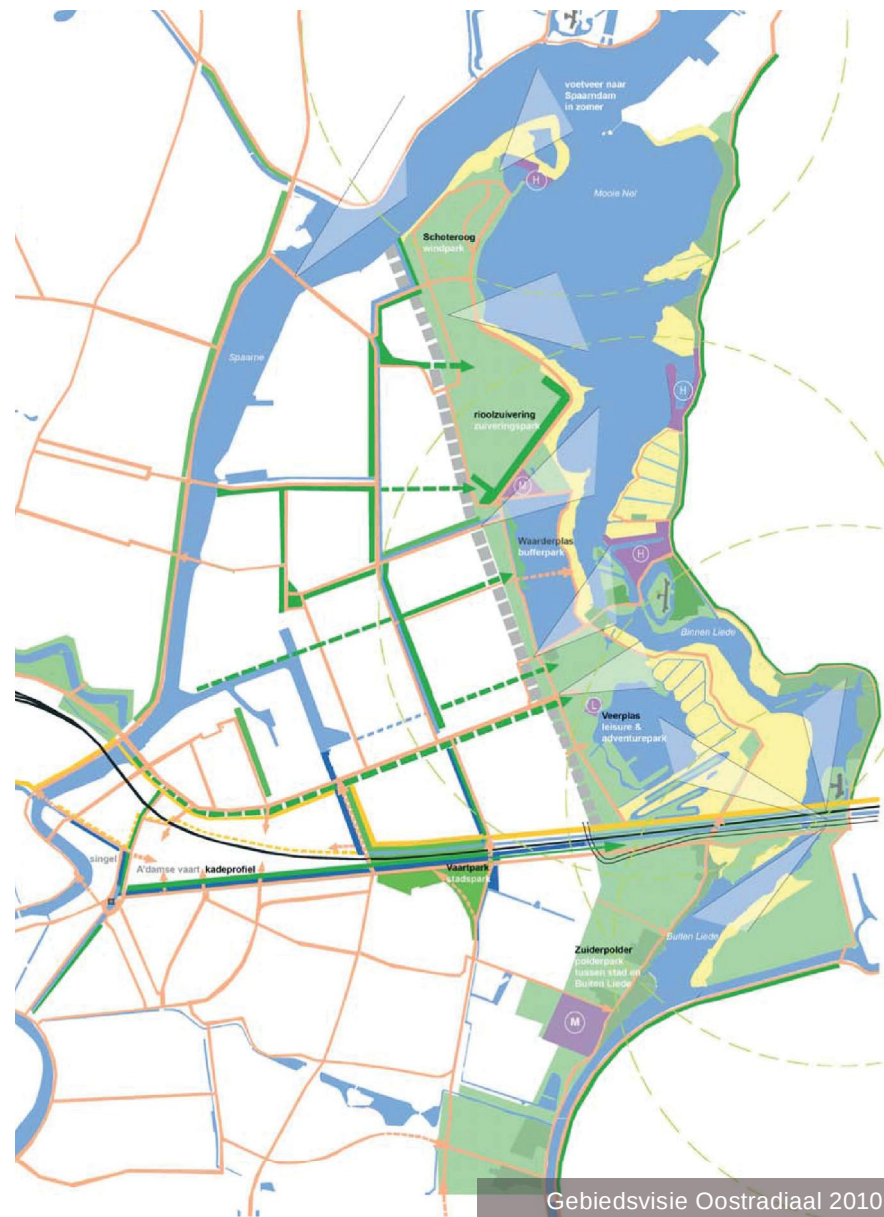
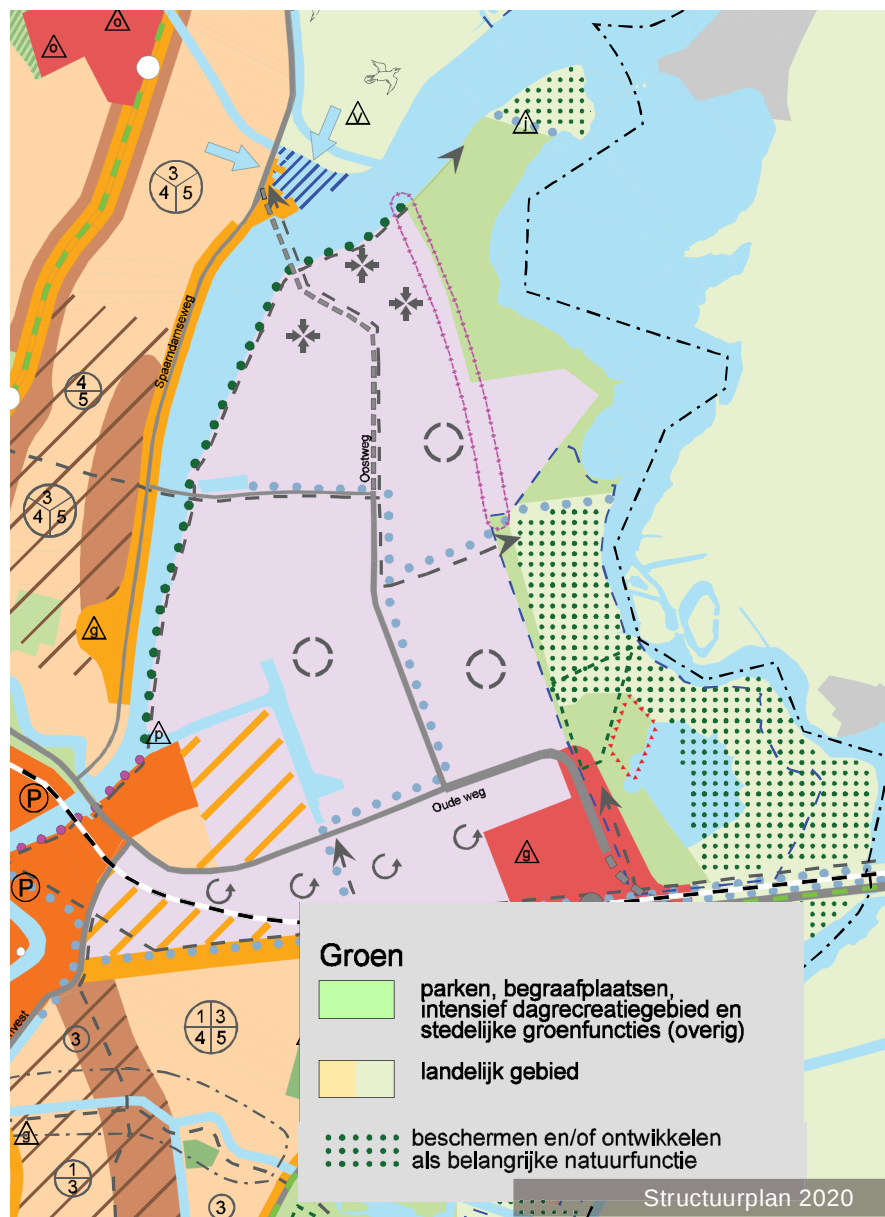
Nieuwe ontwikkelingen buiten Bestaand Bebouwd Gebied beoordeelt de Provincie Noord-Holland op grond van het aantonen van nut en noodzaak, de mogelijkheden of onmogelijkheden voor verdichting of transformatie en de provinciale eisen aan ruimtelijke kwaliteit (onder andere de Leidraad Landschap en Cultuurhistorie), en op de (on)mogelijkheden van het faciliteren van de ontwikkeling vanuit het watersysteem.

Fietsroutenetwerk Zuid Kennemerland

Het fietspad dat langs de Mooie Nel via de oostoever van Schoteroog langs de JAchthaven HJC loopt, buigt hier af en vervolgt de route via de Schoterbrug richting Spaarnwoude.

Provinciaal beleid in het kort

Bij ontwikkelingen in het gebied Schoteroog is vooral het samengaan van recreatie en ecologie belangrijk. Beide moeten worden gestimuleerd en verder ontwikkeld maar tevens moeten ze elkaar versterken. Het gaat erom een goede balans te vinden tussen het ontwikkelen van recreatieve functies en ecologische waarden.

Gemeentelijk beleid

Structuurplan 2020

In het Structuurplan Haarlem 2020 is Schoteroog aangeduid als groen en recreatiegebied.

Nota Ruimtelijke Kwaliteit

De nota beschrijft in deel I welke aspecten Haarlem een eigen gezicht en karakter geven. Deze aspecten worden vervolgens vertaald in gouden regels voor ruimtelijke kwaliteit. Zo kan de mentaliteit van private investeringen voor publieke doelen als typisch Haarlemse kracht het profiel van de stad helpen versterken (gedeelde weelde, regel nr. 7). De nota moedigt aan hier goede voorwaarden voor te scheppen. Daarnaast is duurzame (gebieds)ontwikkeling met respect voor de gebiedskarakteristieken typisch Haarlems (regel 8).

Hoofdlijnennotitie SOR

Denkbeeldenkaarten: Schoteroog Groen: onderdeel

Hoofdgroenstructuur en Spelen: onderdeel recreatief groen en versterken verbinding Schoteroog met netwerk recreatieve routes.

Kansenkaart Watertoerisme (2008)

In de Kansenkaart Watertoerisme staat dat horeca aan het water voor Haarlem nog veel kansen biedt.

Gebiedsvisie Oostradiaal 2010

In de Gebiedsvisie Oostradiaal wordt gestreefd naar een grotere samenhang van de (nu nog) losse groengebieden (waaronder

Schoteroog als meest noordelijke) aan de oostrand van Haarlem: het Liedepark. Basis voor de ontwikkeling van het Liedepark zijn de aanwezige landschappelijke kwaliteiten zoals water en openheid. De visie bevat verder voorstellen voor het versterken van een doorgaande noord-zuid route door het hele gebied en het toevoegen van dwarsverbindingen met de Waarderpolder.

Bestemmingsplan Spaarndamseweg

Schoteroog maakt onderdeel uit van het bestemmingsplan Spaarndamseweg, dat nu in de maak is. Het bestemmingsplan spreekt alleen in globale termen over Schoteroog. Het provinciaal beleid kan dus als leidend worden beschouwd.

Het bestemmingsplan Spaarndamseweg voorziet niet in een horecaboot binnen de waterbestemming. Een dergelijk initiatief doorloopt een wabo-procedure.

landschappelijke kernkwaliteit

Uitgangspunten *evenwichtige doorontwikkeling Schoteroog*

- Behoud en versterking landschappelijke kernkwaliteiten en ecologie

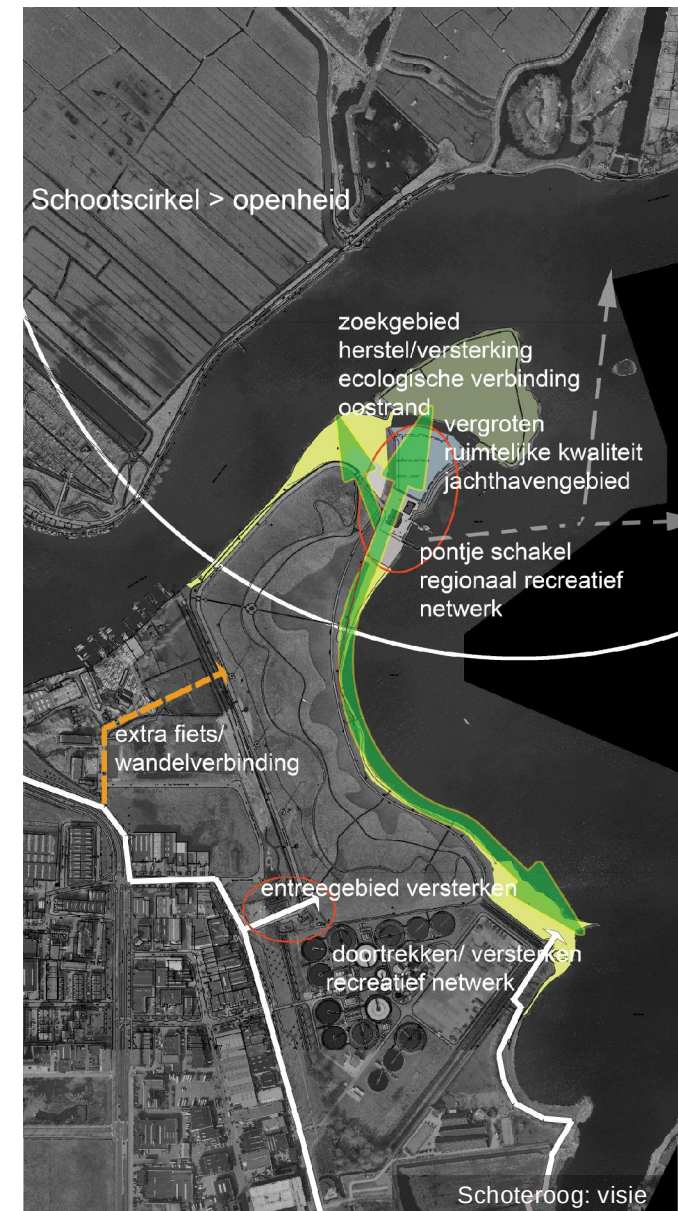
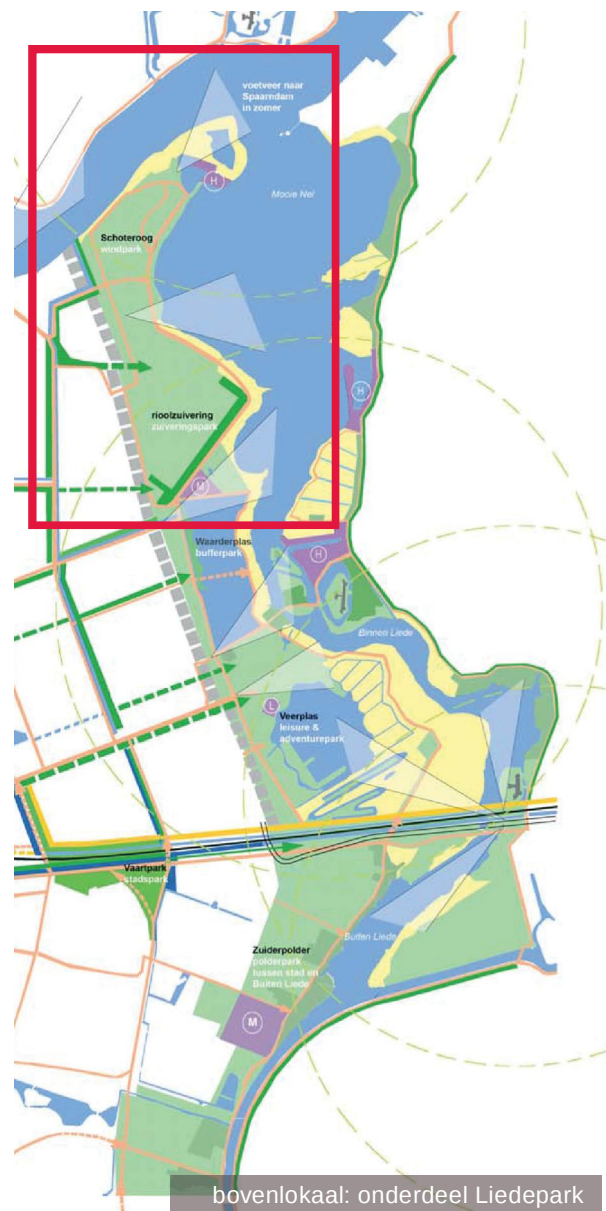
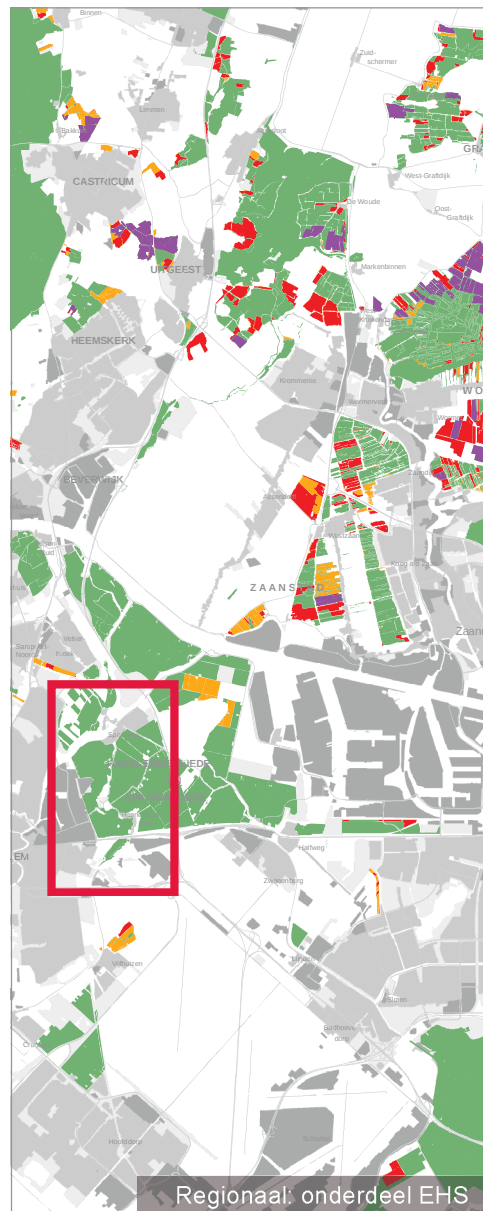
Twee landschappelijke kernkwaliteiten van Schoteroog zijn de geïsoleerde ligging en de rudimentaire inrichting die het gebied een rauw en stoer voorkomen geven. De geïsoleerde ligging van het gebied is evident; in de huidige situatie is het gebied letterlijk een eindpunt, Schoteroog ligt voor Haarlem 'achter' de Waarderpolder, een landpunt omringd door water waar je speciaal naartoe moet gaan. Schoteroog wordt beoogd te behoren tot de recreatieve zone het Liedepark die zich uitstrekt aan de oostrand van Haarlem. Binnen dit 'park' vormt Schoteroog de noordelijke punt. Het gebied kent een rudimentaire inrichting zonder bomen (de vervuilde ondergrond verhindert dit). De hoogte van de voormalige vuilstortheuvel biedt de bezoeker een royaal uitzicht op het landschap. Deze openheid tezamen met de ligging bepaalt in sterke mate de belevingswaarde van het gebied (rust, wind/ de elementen, weidsheid en zicht op het water). Deze kernkwaliteiten moeten behouden blijven.

- Verhogen recreatieve waarde

Zowel de provincie als het recreatieschap als de gemeente zijn het erover eens dat Schoteroog een grotere recreatieve betekenis moet krijgen. Behalve in het structuurplan is Schoteroog opgenomen in de gebiedsvisie Oostradiaal als onderdeel van het Liedepark. Om de samenhang van dit recreatieve uitlooppgebied te versterken moet

Schoteroog als noordelijke punt een sterkere recreatieve betekenis krijgen zonder daarbij de eigen kernkwaliteiten te verliezen. Dit kan worden bereikt door het verbeteren van de routes (Zowel in Liedepark zelf als de bereikbaarheid vanuit Haarlem). Ook door Schoteroog beter te verbinden met de regionale recreatieve route Haarlem-Spaarnwoude neemt de recreatieve betekenis toe. Daarnaast voegt een aantrekkelijke samenstelling van functies, in combinatie met een horecavoorziening, de benodigde recreatieve waarde toe.

- Ecologische waarde vergroten door herstel en behoud van een doorgaande aaneengesloten (oever)beplantingsstructuur. De randen van Schoteroog fungeren als zoekgebieden om de ecologie te compenseren, dan wel te ontwikkelen en te versterken.
- Ecologische waarde vergroten van de bloemenvegetatie op de heuvel door specifiek beheer.
- Jachthaven meer ruimtelijk inbedden om het beeld te verbeteren en openheid richting recreatiegebied te creëren.
- Recreatieve waarde van het gehele Schoteroog vergroten.
- Versterken van de recreatieve toegankelijkheid van de aanwezige (jachthaven) en nog te ontwikkelen, watergerelateerde functies in combinatie met (seizoensgebonden) horeca.
- Entreegebied verduidelijken en toevoegen van een extra entree om het gebied beter te ontsluiten, een rondje mogelijk te maken en het gebied dichterbij Haarlem-Noord te brengen.
- Fietsverbinding tussen Schoteroog en oostelijke stadsrand verbeteren (meer doorgaand karakter fietsroute).
- Verbeteren van de verbinding tussen Schoteroog en Haarlem-Noord.

Visie: op drie schaalniveaus

Regionaal: onderdeel van de PEHS

Schoteroog is onderdeel van een aantal regionale landschappelijke structuren en gebieden, waaronder de Provinciale ecologische hoofdstructuur. Voor het gebied Schoteroog geldt dat vooral de rietkragen van waarde zijn. Daarnaast maakt Schoteroog onderdeel uit van de bufferzone Amsterdam-Haarlem. Vanuit dat oogpunt is vooral het toevoegen van recreatieve waarde belangrijk.

Visie: het ontwikkelen en versterken van recreatieve functies en ecologische + landschappelijke waarden in een goede balans.

Bovenlokaal: onderdeel ooststrand Haarlem/Liedepark

Zowel provincie, recreatieschap als gemeente vinden dat Schoteroog een grotere recreatieve betekenis verdient. Behalve in het structuurplan is dat opgenomen in de gebiedsvisie Oostradiaal als onderdeel van het Liedepark.

Visie: Om de samenhang van dit recreatieve uitloopgebied te versterken moet Schoteroog als noordelijke punt een sterkere recreatieve betekenis krijgen zonder daarbij de eigen kernkwaliteiten te verliezen. Dit zou kunnen worden bereikt door het verbeteren van de routes en entrees (zowel Liedepark zelf als bereikbaarheid van Haarlem). Ook zou door Schoteroog een verbindend onderdeel te laten vormen van een regionale recreatieve route (Haarlem-Spaarnwoude) de recreatieve betekenis kunnen toenemen. Daarnaast kan het toevoegen van een aantrekkelijke functie (watergerelateerd, horeca) in het gebied zelf de recreatieve waarde verhogen.

Lokaal: recreatieve en ecologische betekenis

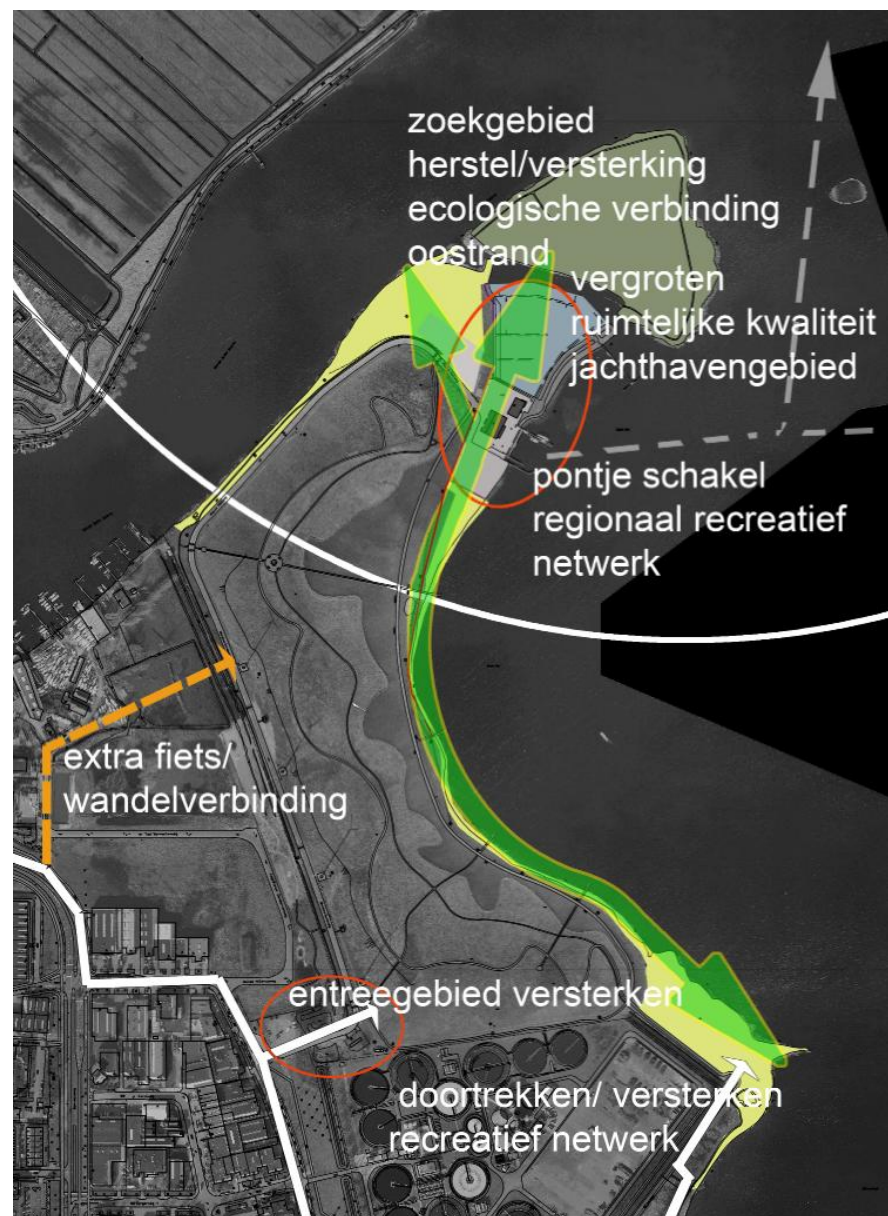
Schoteroog vervult landschappelijk en functioneel een tweeledige rol. Het gebied heeft zowel een recreatieve als een ecologische functie. Voor wat betreft de recreatieve rol is het hart van het terrein, de voormalige vuilstort, als recreatiegebied ingericht.

De ecologische betekenis bevindt zich vooral in de randen; de rietkragen die het gebied omzomen.

De rietkraag aan de oostzijde is onderbroken door de realisatie van een jachthaven. Het havencomplex vormt bovendien een besloten gebied dat door oriëntatie van de bebouwing (achterkanten richting de recreatieheuvel) weinig toevoegt aan de landschappelijke beleving en de recreatieve waarde van het gebied

Visie: (eventuele) toekomstige ontwikkelingen moeten ertoe bijdragen/ dienen te respecteren dat:

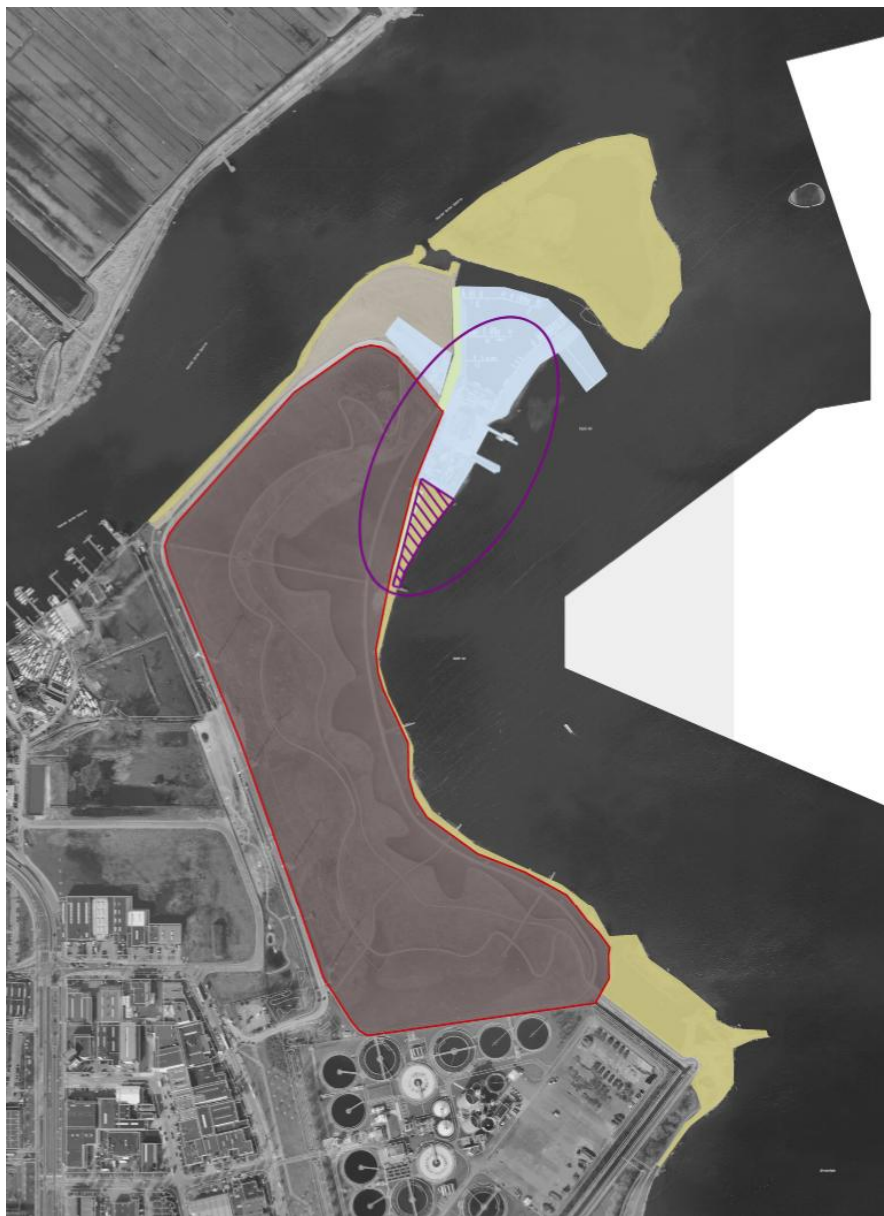
- Er geen verdere aantasting van het open karakter plaatsvindt.
- De recreatieve gebruikswaarde en aantrekkingskracht van Schoteroog toeneemt.
- Eventuele ontwikkelingen zo worden ingepast dat er sprake is van een samenhang met de jachthaven en tegelijkertijd de ruimtelijke impact van het geheel verbetert.
- Er een herstelde verbinding van de rietzoom met de noordkop van Schoteroog ontstaat. Deze verbinding moet zowel bestaan uit een nieuw aan te leggen rietzoom aan de oostkant (zo min mogelijk doorsnijdingen) als een verruiging van een de zone langs het hek van de HJC. Het hek moet een groen onderdeel van deze ruigtezoom vormen. De rietzoom weer verbonden wordt met de (ecologische) noordpunt van Schoteroog en anders waar mogelijk gecompenseerd, danwel versterkt wordt (zie ecologische zoekgebieden).
- De toegankelijkheid van het gebied wordt vergroot: extra entree toevoegen, bestaand entreegebied versterken.

Randvoorwaarden

Doorontwikkeling van Schoteroog betekent dat er ruimte is voor nieuwe (recreatieve) functies, echter wel binnen een aantal ruimtelijke, ecologische, planologische en technische randvoorwaarden:

- De functie moet qua sfeer en karakter bij het karakter van het recreatiegebied passen (geen schreeuwerige, grootschalige activiteiten); een positieve bijdrage leveren aan de recreatieve waarde van het gebied, openbaar toegankelijk zijn en gecombineerd worden met een (evt. seizoensgebonden) horecafunctie;
- De functie moet duidelijk een onderdeel van het recreatiegebied vormen, dus niet een extra hap eruit halen, een uitnodigende uitstraling hebben en een voorkant hebben naar zowel de recreatieheuvel als naar het water;
- Het inpassen van de functie dient de gehele omgeving van de jachthaven een kwaliteitsimpuls geven.
- De inpassing van de functie moet gepaard gaan met een versterking van de ecologische waarde/ rietzone. Als het inpassen van de functie ten koste gaat van oppervlakte riet moet deze oppervlakte gecompenseerd worden, Compensatie moet een versterking inhouden van de rietzone. De oevers dienen ter plaatse van de ontwikkeling in eerste instantie geschikt te zijn voor rietvegetatie van de huidige breedte en minimaal 'verstoord' te worden. Dus functies als steigers en botenhellingen combineren/ delen.
- Compact ruimtebeslag is noodzakelijk. Voorzieningen waar mogelijk combineren zoals afrastering, steigers, botenhelling, entree, verlichting, etc.
- De horecavoorziening mag een omvang hebben van max. 60 couverts.
- De beschikbare ruimte voor nieuwe functies wordt begrensd door de HJC in het noorden en de eerstvolgende steiger in zuidelijke richting. In oost-westelijke richting vormt de damwand langs de vuilstort de begrenzing.
- De nieuwe functies moeten qua parkeerbalans passen binnen de huidige parkeerruimte (de parkeerplaats kan nog iets uitgebreid en geoptimaliseerd worden, maar er is geen mogelijkheid om een extra parkeerterrein aan te leggen).
- De ontsluiting van de functie(s) vereist mogelijk de aanleg van een nieuw stuk weg (het huidige fietspad is hoogstwaarschijnlijk niet op autoverkeer berekend en ligt te hoog op de heuvel).
- De functies moeten als ensemble worden benaderd, waarbij onderlinge positionering, uitstraling bebouwing, vormgeving terreinafscheidingen, inrichting van de terreinen (% verharding, aanplant heesters) de nodige aandacht en samenhang behoeven. De compositie en het functioneren van het totale ensemble heeft daarbij prioriteit boven de individuele ontwikkelingen.
- Geen functies binnen de contour (damwand) van de stort.
- Bebouwing in het water is geen gegeven. Steigers worden niet alleen toegepast voor functionele doeleinden, maar ook om de rietzone mogelijk te houden (huidige breedte).
- Geen aanlegplaatsen aan de wal creëren maar aan steigers buiten de rietzone
- Geen bomen aanplanten t.b.v. ecologische kwaliteit
- Toepassen van sloten t.b.v. terreinafscheiding verdienen de voorkeur boven hekwerken.
- Voor de nieuwe functies zal een WABOprocedure moeten worden doorlopen om ze mogelijk te maken. Belangrijk aspect hierbij is de economische haalbaarheid van de functies.

Locatie en begrenzing

- De beschikbare ruimte voor nieuwe functies wordt begrensd door de HJC in het noorden en de eerstvolgende steiger in zuidelijke richting. Aan de westzijde wordt de locatie op 4 meter afstand van het ondergrondse scherm rond de vuilstortplaats begrensd en aan de oostzijde door de oever met rietkraag.
- Ten aanzien van de horecavoorziening wordt een grens van max. 60 couverts aangehouden.

Model 1 (ecologie herstellen)

- Versterken EHS doormiddel van het zoveel mogelijk doortrekken rietzoom en/of toepassen van versterkende, mitigerende maatregelen (zie zoekgebieden ecologie)

Model 2 (recreatie + functies toevoegen)

- Toevoegen van gebouwde functies in een ruimtelijke eenheid met de jachthaven, zodanig dat de uitstraling naar het recreatiegebied, dit in combinatie met een opstapplaats van een recreatief pontje en (seizoensgebonden) horeca, sterk verbetert
- Versterken EHS doormiddel van het zoveel mogelijk doortrekken rietzoom/ mitigerende maatregelen (zie zoekgebieden ecologie)
- Recreatief pad langs het water > jachthaven toegankelijk
- Verbeteren van de entree.
- Toevoegen tweede entree fiets/voet
- Verbeteren regionaal fietsnetwerk.

Model 3 (recreatie + functies los)

- Toevoegen los van de Jachthaven
- Evt in combinatie met het realiseren opstapplaats recreatief pontje
- Recreatief pad langs het water toevoegen dat de nieuwe voorzieningen en de jachthaven toegankelijk maakt.
- Versterken EHS doormiddel van het zoveel mogelijk doortrekken rietzoom en/of toepassen van versterkende, mitigerende maatregelen (zie zoekgebieden ecologie)
- Verbeteren van de entree
- Toevoegen tweede entree voor langzaam verkeer
- Verbeteren regionaal fietsnetwerk

Ontwikkelingsmodellen

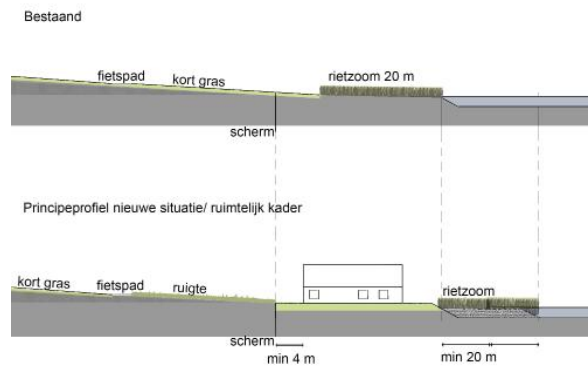
Van uitgangspunten naar modellen

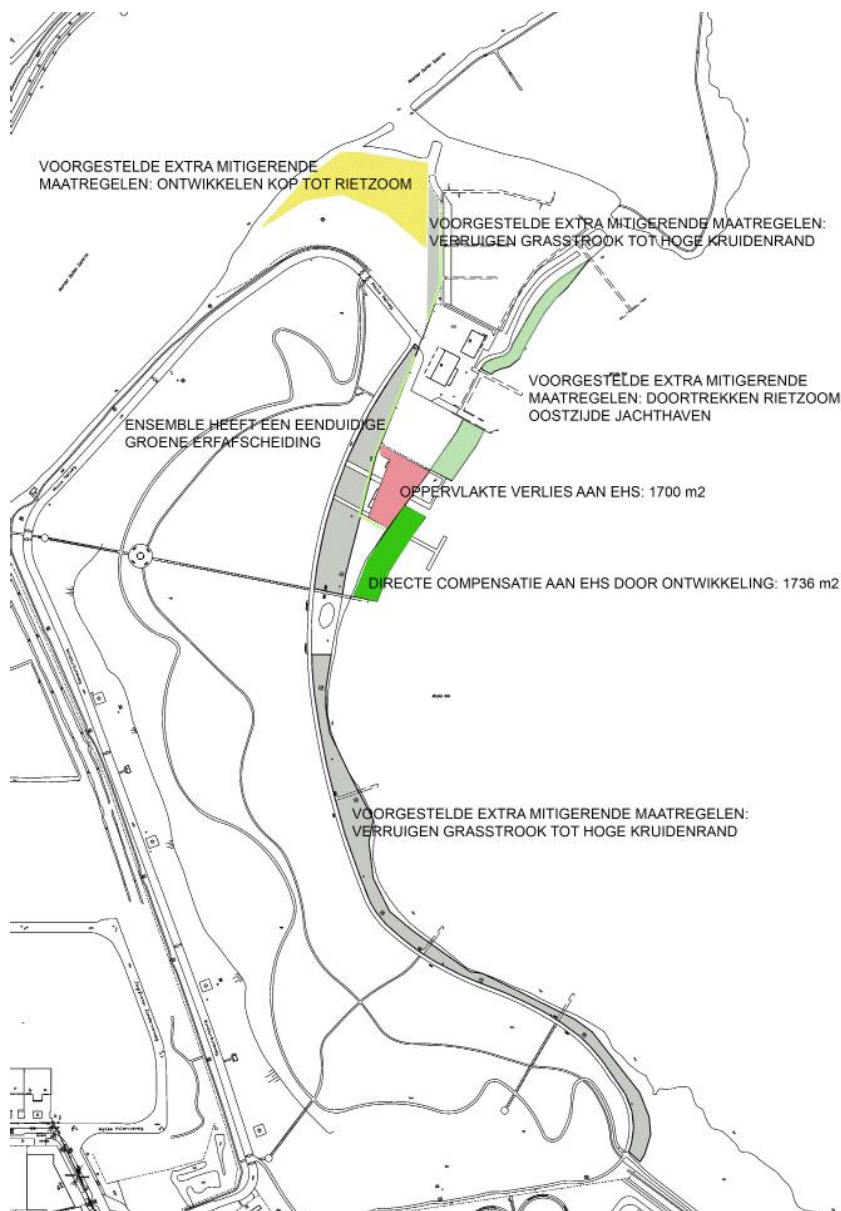
Binnen de uitgangspunten zijn er verschillende uitwerkingen mogelijk. Om hier meer zicht op te krijgen en een duidelijke ontwikkelingsrichting te kunnen bepalen zijn er 3 ontwikkelingsmodellen opgesteld met een verschillende koers voor de toekomst van het Schoterog (zie blz. 26). Hieruit is uiteindelijk één voorkeursmodel gekozen dat leidend wordt voor de toekomstige ontwikkelingen.

Voorkeursmodel

Model 2 is het voorkeursmodel omdat naast het toevoegen van zowel ecologische als recreatieve waarde ook de ruimtelijke kwaliteit en het uitnodigend karakter van het gebied wordt versterkt. Daarbij biedt model 2 de meest compacte oplossing (qua ruimtebeslag en ecologische impact)

- Er wordt een recreatieve functie toegevoegd aan het gebied eventueel in combinatie met een pont
- Toevoeging recreatieve functies is in dit model het best inpasbaar met laagste ruimtelijke impact en in ruimtelijke samenhang met bestaande jachthaven
- de onderbroken EHS (ooststrand) wordt aangeheeld. De verbinding met de noordkop van Schoterog wordt hersteld. Deze verbinding bestaat uit een nieuw aan te leggen rietzoom aan de oostkant (zo min mogelijk doorsnijdingen) en een strook met hoog gras en kruiden langs de gehele ooststrand ten oosten van het fietspad. Bestaande en nieuwe erfafscheidingen moeten een groen onderdeel van deze extensieve te beheren strook vormen.

Voorbeelduitwerking

Uitwerking voorkeursmodel 2 (ruimtelijke kwaliteit recreatieve functies toevoegen, compensatie en mitigatie EHS)

- Directe compensatie 1700 m2 verlies aan EHS door nieuwe 20 meter brede rietzoom, oppervlakte.: 1736 m2
- Extra mitigerende maatregelen: de huidige grasstrook ten oosten van het fietspad wordt extensief ontwikkeld tot een strook met extensief gras en kruiden die een ondersteuning biedt aan de ecologische waarde van de rietzoom en een verbinding legt tussen de oostelijke rietzoom en de kop van Schoteroog.
- Bestaande en nieuwe erfafscheidingen worden vergroend.
- Voorgestelde extra mitigerende maatregel: doortrekken brede rietzoom langs oostzijde jachthaven om verbinding met noordkop te versterken
- Er worden semi-publieke recreatieve functies toegevoegd aan het gebied, eventueel in combinatie met een pont.
- Ruimtelijke impact wordt geminimaliseerd en de toe te voegen volumes hebben een ruimtelijke samenhang met de bestaande jachthaven.
- De toevoeging geeft het ensemble een uitnodigende voorkant naar Schoteroog en water, samenhang met omgeving neemt sterk toe
- Compactheid > minimale extra aantasting rietzoom.
- Een gecombineerde boothelling en het gebruik van steigers als aanlegplaats beperkt de doorsnijding van de rietzoom.

Huidige aanzicht jachthaven

Impressie

Impressie Schoteroog vanaf water

Impressie voorbeeld vergroenen hek met wilgentenen

Colofon:
Uitgave van de
gemeente Haarlem

Adres:
Postbus 511
2003 PB Haarlem

T 023 – 511 30 00
F 023 – 511 34 40

Oplage:

Versie:
16 augustus 2011